

عربی ۳ (درس ۲) - سنجش

- ۱- کدام گزینه برای تکمیل جمله «أنتن ... طریق الحق» مناسب است؟
 (۱) تَرَيَنَّ (۲) تَرِيَنَّ (۳) تَرَى (۴) تَرِيَنَّ
- ۲- أكمل الفراغ بالكلمة المناسبة : «المؤمنون ... إلى الجهاد، و المؤمنات ... إلى المقاومة»
 (۱) تَدْعُونَ - تَدْعُونَ (۲) دَعُوا - تَدْعُوا (۳) يَدْعُونَ - يَدْعُونَ (۴) يَدْعُونَ - يَدْعُونَ
- ۳- ما هو الخطأ؟
 (۱) أنتم تدعون الى الفضائل (۲) أنتن تدعون الى الكمال (۳) هم يدعون الى المجد (۴) هن يدعون الى الصبر
- ۴- عَيِّن الصيغة و نوع الاعلال في الأفعال التالية: «أَعُدْتُ - تَجَلَّيَنَّ»
 (۱) للغائية و إعلاله بالحذف - للمخاطبة و إعلاله بالحذف.
 (۲) للغائية و إعلاله بالحذف - للمخاطبات و بدون إعلال.
 (۳) للغايب و إعلاله بالحذف - للمخاطبة و بدون إعلال.
 (۴) للمتكلم وحده و إعلاله بالحذف - للمخاطبات و بدون إعلال.
- ۵- ما هو نوع الاعلال في الفعل الآتي؟ «هم يمشون ...»
 (۱) بالحذف (۲) بالاسكان (۳) بالقلب و الاسكان (۴) بالقلب
- ۶- اصنع فعل أمر للمخاطبة من «استعان» :
 (۱) اِسْتَعِنَ (۲) اِسْتَعِينِ (۳) اِسْتَعُونِي (۴) اِسْتَعِينِي
- ۷- ميّز نوع الاعلال في الأفعال التالية على التوالي : «استقام - يَسْتَقِيم - اِسْتَقِم»
 (۱) اسكان / حذف / حذف (۲) قلب / قلب / حذف (۳) قلب / حذف / اسكان (۴) اسكان / قلب / اسكان
- ۸- عين الصحيح للفراغ: «هو ... زميله و هي ... زميلتها، لأن ... عمل إنساني»
 (۱) أَعْيَنَ - تُعَوِّدُ - العَوِّدُ (۲) أَعْوَوْنَ - تُعَيِّنُ - الإِعْوَانُ (۳) أَعَانَ - تُعَيِّنُ - الإِعَانَةُ (۴) أَعَانَ - تُعَيِّنُ - المُعَيِّنُ
- ۹- عَيِّن الصحيح عن كلمة «نَجَّيْتُ» في العبارة: «..... و نَجَّيْتُ من القوم الظالمين»
 (۱) أمر للمخاطبة، ي: فاعل (۲) أمر للمخاطب، ي: مفعول به
 (۳) ماضٍ، ن: للوقاية، ي: مفعول (۴) مضارع للمتكلم مع الغير، فعل ناقص
- ۱۰- عَيِّن الأصحّ والادقّ في التعريب: «اين دانش آموزان خدا را می خوانند و برای امتحان تلاش می کنند»:
 (۱) هؤلاء الطالبات يَدْعُنَ الله و يَسْعِينُ للامتحان.
 (۲) هؤلاء الطالبات يَدْعُونَ الله و يَسْعِينُ للامتحان.
 (۳) هذه الطالبات تَدْعُونَ الله و تَسْعِينُ للامتحان.
 (۴) هذه الطالبات تَدْعُونَ الله و يَسْعُونَ للامتحان.

١١- عَيْنَ مَادَّةَ (رِيْشَه) مَا يَلِي: اسْتِقَامَةٌ - اسْتِعَاذَةٌ
(١) ق ي م / ع ي ذ (٢) ق ا م / ع ا ذ (٣) ق و م / ع و ذ (٤) ت ق م / ت ع ذ

١٢- عَيَّنَ الصَّحِيْحَ بَعْدَ الْاَعْلَالِ: «أَقْوَمٌ - الْقَاوِمُ - قِوَامٌ - الْاِقْوَامُ»

(١) اَقَامَةٌ - الْقَائِمُ - قِوَامٌ - الْاِقَامُ
(٢) اِقْوَامٌ - الْقَائِمُ - قِيَامٌ - الْاِقَامُ
(٣) اَقَامَ - الْقَائِمَ - قِيَامًا - الْاِقَامَةَ
(٤) اَقَامَ - الْقَائِمَ - قِيَامًا - الْاِقْوَامَ

١٣- عَيْنَ نَوْعِ الْاَعْلَالِ فِي: «أَنْتِ تَنْسِيْنَ»

(١) حَذَفَ (٢) قَلْبَ فِقْطَ (٣) لَا اِعْلَالَ فِيْهِ (٤) اِسْكَانَ فِقْطَ

١٤- عَيْنَ الْخَطَا:

(١) اَنْتَنْ تَدْعِيْنَ رَبِّكَ. (٢) اِنَّكَ تَهْدِيْنَ الطَّالِبَاتِ (٣) اَنْتَنْ تَدْعُوْنَ رَبِّكَ (٤) اَنْتُمْ تَحْشَوْنَ رَبِّكُمْ.

١٥- عَيْنَ الْخَطَا:

(١) هَدَى - يَهْدِي - اِهْدِي (٢) رَجَوْتُ - تَرْجُو - اَرْجُ (٣) رَمَيْتَ - تَرْمِي - اِرْمِي (٤) دَعَوْتُمْ - تَدْعُونَ - اَدْعُوا

١٦- عَيْنَ الْخَطَا فِي الْاَمْرِ:

(١) تَدْعُوْنَ ← اَدْعُو (٢) تَهْدِيْنَ ← اِهْدِي (٣) تَهْدُوْنَ ← اِهْدُوا (٤) تَرْمِيْنَ ← اِرْمِي

١٧- «فِقْطَ بِهِ خَدَا اَمِيْدَ دَارِدَ، لَذَا اَمِيْدَ مَوْفِقِيْتَشِ مِي رُوْد!»:

(١) يَرْجُوَاللّٰهَ فِقْطَ فَيَرْجُو نِجَاحَهُ!
(٢) تُرْجِي فِقْطَ اللّٰهَ، فَتُرْجِي نِجَاحَهُ!
(٣) اِنَّمَا يَرْجُوَاللّٰهَ، فَيُرْجِي نِجَاحَهُ!
(٤) اِنَّمَا يُرْجِي اللّٰهَ، لِهَذَا يُرْجِي نِجَاحَهُ!

١٨- عَيْنَ الصَّحِيْحِ فِي الْاَعْلَالِ:

(١) عُوْقِيْتُ دُوْنَ تَقْصِيْرِ فَشَكَاتُ اِلَى رَبِّي!
(٢) رَاَيْنَا السَّمْنَدَ فَاَرْغَا فَاَرْيِنَا اِلَيْكَ حَتَّى تَجْلِسَ عَلَيْهِ.
(٣) لَا تَبْكِي، صَدِيْقِي! اِنَّا سَنَعَامَلُكَ بِرَفْق!
(٤) هُوَ نَسِيْنِي وَ لَكِنِّي لَمْ اَنْسَاهُ اَبْدًا!

١٩- عَيْنَ الصَّحِيْحِ بِالنِّسْبَةِ لِمَادَّةِ الْمَصَادِرِ التَّالِيَةِ: «اسْتِقَامَةٌ، اَصَالَةٌ، اسْتِعْفَاءٌ»

(١) قَامَ - صَالَ - عَفَا (٢) قَوْمٌ - اَصْلٌ - عَفُو (٣) سَقَمَ - اَصْلٌ - عَفَا (٤) قِيَمَ - صَوْلٌ - عَفَاءٌ

٢٠- عَيْنَ الْخَطَا فِي الْاَمْرِ:

(١) قُمُ / قُمِي (٢) هَبْ / هَبِي (٣) سِرْ / سِيرِي (٤) اِنْسْ / اِنْسِي

٢١- مِيْزَالْفِعْلِ لِاَعْلَالٍ فِيْهِ:

(١) هِيَ رَمَتْ. (٢) هُمَا حَشِيْتَا. (٣) اَنْتِ تَرْمِيْنَ. (٤) هُمْ يَهْتَدُوْنَ.

٢٢- «تَنْزِينُ المَهَاجِرَاتِ بِمِثْلِ هَذَا العَقْدِ»:

- (١) المَهَاجِرَاتِ: جمع سالم للمونث- مشتق و اسم فاعل من مصدر «هجرة» - معرب/ فاعل و مرفوع
- (٢) مثل: اسم- مفرد مذكر- جامد- نكرة- معرب- منصرف/ مجرور بحرف الجر، بمثل: جار و مجرور
- (٣) هذا: اسم- اشارة للقريب- معرفة- مبنى على السكون/ مبتدا و مرفوع محلاً، الجملة الاسمية
- (٤) تنزيين: مضارع- للغائبة- مزيد ثلاثي من باب تفعل- معتل و اجوف/ فعل و فاعله «المهاجرات»

٢٣- عَيْنِ الخَطَاءِ فِي الاعْلَالِ:

- (١) يَا مَذْنِبُ! اِبْكِي عَلَيَّ حَالِكُ!
- (٢) لِمَ لَا تَمْشِي فِي الارضِ مَتَوَاضِعًا؟
- (٣) قَلْتُ لِأُمِّي: اِرْضِي عَنِّي!
- (٤) وَرَثْنَا مَقْدَارًا كَثِيرًا مِنَ المَالِ.

٢٤- عَيْنِ الفِعْلِ الذِي فِيهِ اِعْلَالٌ:

- (١) لِمَاذَا رَمَيْتِ كِتَابَكَ إِلَى زَاوِيَةٍ؟!
- (٢) وَقَفْتُ قَرِبَ الشَّجَرَةِ لِلِاسْتِرَاحَةِ.
- (٣) مَا نَسِيَ المَعْلَمُ تَقْصِيرِي فِي اَدَاءِ الوَاجِبَاتِ.
- (٤) دَعَّ كَلَامَ النَّاسِ، حَتَّى تَكُونَ فِي رَاحَةٍ!

٢٥- عَيْنِ الصَّحِيحِ فِي الِاعْرَابِ وَالتَّحْلِيلِ الصَّرْفِيِّ

«عَيْنِ مَادَّةِ (الحروف الأصلية) للمصادر التالية: «تسليية - توصية - مناجاة- تداعي»

- (١) س ل ي - و ص ي - م ج ا - د ع ي
- (٢) س ل و - و ص ي - ن ج و - د ع و
- (٣) ت س ل - و ص ة - ن ج ا - د ا ع
- (٤) س ل و - ت و ص - ن ج ي - د ع و

٢٦- عَيْنِ مَادَّةِ (الحروف الأصلية) الكلمات: «تُسَيِّرُ - يَضْعُونُ - اِشْتَرَوْا - اَتِ»

- (١) شير- يضع - شرو - أتو
- (٢) نشر - وضع - شرو - أتو
- (٣) شور - وضع - شري - أتى
- (٤) شور - ضعو - شتر - أتى

٢٧- عَيْنِ الصَّحِيحِ:

- (١) رَمَيْتِ ← تَرْمِينِ ← اِرْمِ
- (٢) رَجَوْتُ ← تَرْجُوْ ← اَرْجُ
- (٣) هَدَيْتِ ← يَهْدِيْ ← اِهْدِ
- (٤) دَعَوْتُمْ ← تَدْعُوْنَ ← اُدْعُوْا

٢٨- عَيْنِ الخَطَأِ فِي الأَمْرِ:

- (١) تُرِيدُ - اِرِدْ
- (٢) تَصِفُنْ - صِفْنِ
- (٣) تَشْكُوْ - اَشْكُ
- (٤) تَعُوْدِيْنَ - عُوْدِيْ

٢٩- «نَحْنُ نَرَى الْاِيْرَانِيِّيْنَ كَانُوْا قَدْ حَاوَلُوْا كَثِيْرًا لِتَدْوِيْنِ قَوَاعِدِ اللُّغَةِ الْعَرَبِيَّةِ». عَيْنِ الصَّحِيحِ فِي الِاعْلَالِ:

- (١) كَانُوْا: حَذَفَ / يَحَاوَلُوْنَ: قَلْبَ
- (٢) كَانُوْا: قَلْبَ / يَحَاوَلُوْنَ: قَلْبَ
- (٣) نَرَى: حَذَفَ / كَانُوْا: قَلْبَ
- (٤) نَرَى: قَلْبَ / كَانُوْا: قَلْبَ

٣٠- عَيْنِ الخَطَأِ:

- (١) اَنْتُمْ قُلْتُمْ كَلَامًا وَ نَسِيْتُمْ ذَلِكُ!
- (٢) اَنْتَنْ وَعَدْتَنْ وَ لَمْ تَعْمَلَنْ بُوْعْدَكَنْ
- (٣) هُمَا دَعَا زَمَلَاءَ هُمَا اِلَى بَيْتِهِمَا لِمَطَالَعَةِ الدَّرُوسِ.
- (٤) اِهْدِيْ زَمِيْلَاتِكَ اِلَى طَرِيْقِ الحَقِّ يَا مَرْيَمُ!

٣١- «أنا أهديتُ اثني عشر كتاباً الى مكتبة مدرستي». عَيِّنِ الصحيح في المبني للمجهول:

(١) أهدي اثنا عشر كتاباً ... (٢) أهدي كتاباً اثني عشر ... (٣) أنا أهدي اثنا عشر كتاباً... (٤) أنا أهديتُ اثني عشر كتاباً.

٣٢- «ان الله يعفو ذنب من يطلب منه أن يعفوه!»:

(١) يَغْفُوْ - مَنْ - يَطْلُبُ - أَنْ (٢) ذَنْبٌ - يَطْلُبُ - مِنْهُ - يَغْفُوْهُ
(٣) اللَّهُ - ذَنْبٌ - مَنْ - يَطْلُبُ (٤) إِنَّ - يَغْفُوْ - ذَنْبٌ - مَنْ

٣٣- «ان تقصر آمالك في الدنيا تفز في دنياك و آخرتك!»:

(١) إِنَّ - تُقَصِّرُ - آمَالَ - تَفْزُ (٢) آمَالَ - الدُّنْيَا - تَفْزُ - آخِرَةَ
(٣) الدُّنْيَا - تَفْزُ - دُنْيَاكَ - آخِرَتِكَ (٤) تُقَصِّرُ - آمَالَ - دُنْيَاكَ - آخِرَتِكَ

٣٤- «لا خير في علم لا يستفيد منه صاحبه!»:

(١) صاحب: مشتق و اسم فاعل - معرّف بالاضافة - معرب - منصرف / مبتدأ مؤخر و مرفوع
(٢) ه: ضمير متصل للرفع - للغائب - معرفة - مبني / مجرور محلاً به حرف الجر، منه: جار ومجرور
(٣) يستفيد: مضارع - مزيد ثلاثي من باب استفعال - معتل و اجوف / فعل و فاعله «هو» المستتر
(٤) خير: اسم - مفرد مذكر - نكرة - مبني / اسم لا نافية للجنس و مبني على الفتح و منصوب محلاً

٣٥- «أرادوا أن يقفوا قرب شجرة ليستريحوا!»:

(١) قرب: اسم - مفرد مذكر - مشتق و صفة مشبهة - معرّف بالاضافة / مفعولٌ فيه و منصوب
(٢) يقفوا: للغائبين - مجرد ثلاثي - معتل و مثال - لازم / فعل و منصوب بحذف نون الاعراب
(٣) ارادوا: ماضٍ - مزيد ثلاثي من باب افعال - معتل و ناقص - مبني للمعلوم / فعل و فاعله ضمير الواو البارز
(٤) يستريحوا: مزيد ثلاثي من باب افتعال - معتل و ناقص - مبني للمعلوم / فعل و فاعله ضمير الواو البارز

٣٦- عَيِّنِ العبارة التي ليس فيها معتل ناقص:

(١) اِرْضِ عَنِّي يَا رَبِّ، أَنَا عَبْدُكَ الضعيف!
(٢) طَلَبْتُ مِنَ الطَّيِّبِ أَنْ يَصِفَ لِي دَوَاءً يُفِيدُنِي.
(٣) لَا تَنْسَيْ مَسْؤُولِيَّتِكَ أَيَّتْهَا الطَّالِبَةُ وَ لَا تَدْعِيهَا!
(٤) إِنَّ الْغَوَاصِينَ غَاصُوا فِي أَعْمَاقِ الْبَحْرِ وَ لَمْ يَخْشَوْا.

٣٧- عَيِّنِ الخِطْبَةَ للفراغ من الفعلين «يدعون / تدعون» على التوالي:

(١) هُنَّ ... لسبيل الله، و أنتم لا ...!
(٢) هُمْ ... لسبيل الله، و أنتن لا ...!
(٣) أَنْتُمْ لَا ... لسبيل الله، و أَنْتُنَّ ...!
(٤) هُنَّ لَا ... لسبيل الله، و أَنْتُمْ ...!

٣٨- عَيِّنِ مَا لَيْسَ فِيهِ مَعْتَلٌ نَاقِصٌ:

(١) يَا مُؤْمِنُ! امْشِ عَلَى الْأَرْضِ هُونًا!
(٢) إِنْ تُرِدُ أَنْ تَبْتَسِمَا دَائِمًا اجْتَنِبِ التَّشَاوُمَ!
(٣) احْذَرِ مِنْ نَفْسِ عَبُوسٍ فَإِنَّكَ لَا تَرَى الْجَمَالَ!
(٤) لَا تَحْسَبِ الدُّنْيَا تَخْلُو مِنَ الْمَتَاعِبِ!

٣٩- عَيْنِ الصَّحِيحِ فِي التَّشْكِيلِ:

«انه حمل والدته التي لم تشف الى المستشفى و عمل في معالجتها»:

- (١) حَمَلَ - أَلْتِي - تُشِفُ - عَمَلٌ
(٢) إِنَّهُ - وَالِدَةٌ - تُشَفُ - مُعَالِجَةٌ
(٣) حُمِلَ - وَالِدَةٌ - أَلْتِي - تُشَفُ
(٤) وَالِدَةٌ - أَلْتِي - عَمِلَ - مُعَالِجَةٌ

٤٠- «دعا المعلم الطالب ليسأله سؤالاً و قال له: لا تخف!»: عَيْنِ الصَّحِيحِ:

- (١) دعا: ناقص - يسأل: أجوف - قال: أجوف
(٢) دعا: ناقص - قال: أجوف - تخف: أجوف
(٣) يسأل: مثال - قال: أجوف - تخف: أجوف
(٤) يسأل: أجوف - قال: أجوف - تخف: ناقص

٤١- عَيْنِ الصَّحِيحِ فِي اتَّشْكِيلِ

«ارادت اختي ان تستعير عقد لؤلؤ من مسؤول بيت المال و لم تتمكن!»:

- (١) تَسْتَعِيرُ - عِقْدٌ - لَوْلُؤٌ - بَيْتُ
(٢) عِقْدٌ - مَسْئُولٌ - بَيْتُ - الْمَالِ
(٣) ارادَتْ - اُخْتِي - عِقْدٌ - لَوْلُؤٌ
(٤) لَوْلُؤٌ - مَسْئُولٌ - الْمَالِ - تَمَكَّنَتْ

٤٢- عَيْنِ الْخِطَا فِي الْإِعْلَالِ:

- (١) عندما أعود من المدرسة أستريح قليلاً.
(٢) رُحْتُ إِلَى أُمِّي فَبَلَّتْهَا.
(٣) رَبَّتِ الْأُمُّ أَوْلَادَهَا عَلَى أُسَاسِ إِحْتِرَامِ شَخْصِيَّةِ الْأَطْفَالِ.
(٤) طَلَبْتُ مِنَ الطَّبِيبِ أَنْ يَوْصِفَ لِي دَوَاءً يُفِيدُنِي.

٤٣- عَيْنِ الصَّحِيحِ عَنِ الْإِعْلَالِ:

- (١) لَمْ يَنْهَ الْوَالِدُ وَلَدَهُ مِنْ عَمَلِهِ السَّيِّئِ: الحذف
(٢) خَشِيَ الْوَالِدُ مِنْ عَاقِبَةِ أَمْرِهِ: القلب
(٣) لَنْ أَنْسَى أَيَّامِي الْفَرِحَةَ مَعَ أَصْدِقَائِي: الحذف
(٤) نَجَدْنَا فِي أَعْمَاقِ الْبَحْرِ ظِلْمَةً شَدِيدَةً: بدون إعلال

٤٤- عَيْنِ الْخِطَا فِي صَيَغِ الْأَفْعَالِ:

- (١) هُمْ يَتَلَوْنَ (تلا) (٢) هُنَّ لَمْ يَدْعُنَّ (دعا) (٣) أَنْتُمْ تَرْضَوْنَ (رضي) (٤) أَنْتَنْ لَمْ تَذُقْنَ (ذاق)

٤٥- «من كان يرجو أن يلقي ربه فيجب عليه أن يرضيه بعمله الصالح!». اجعل «الذين» بدل «من»: الذين كانوا ..... بعملهم الصالح!

- (١) يرجون أن يلقيوا ربهم فيحبوا عليهم أن يرضوه
(٢) يرجون أن يلقيوا ربهم فيجب عليهم أن يرضوه
(٣) يرجون أن يلقيوا ربهم فيجب عليهم أن يرضوه
(٤) يرجون أن يلقيوا ربهم فيجب عليهم أن يرضوه

٤٦- عَيْنِ مَا فِيهِ حَرْفُ الْعَلَّةِ الْبَاءِ مَحذُوفًا:

- (١) هَبْنِ أَخَوَاتِكُنَّ مَا يَحْتَجْنَ إِلَيْهِ!
(٢) إِنْ تَدْعُ رَبَّكَ يُجِيبُكَ بِمَا شِئْتَ!
(٣) لَا تَعْشِ بِالْأَمَلِ الَّذِي لَا يُزِيلُ عَنكَ الْيَأْسَ!
(٤) تُبِّعْ عَنِ الَّذِينَ يَرْجِعُونَ مِنْ خَطَايَاهُمْ!

۴۷- عین الصحیح فی المعتلات:

- (۱) أنتنَّ تُقیمن صَلَاتکَنَ فی مسجد المدرسة.
- (۲) علیکم أن لا تُولِیوا الکافرین أولیاء لکم!
- (۳) یا من لا تنقضی خزائن رحمته، أعفو عنَّا!
- (۴) کان الناس یهدون الی طریقهم فی الصحراء بالنجوم المضيئة

۴۸- عین الخطأ فی صیغ الأفعال:

- (۱) هم عُدن (عادَ ـ)
- (۲) أنتِ تعدين (وعد ـ)
- (۳) أنتنَّ تخشین (خشى ـ)
- (۴) أنا نسیتُ (نسى ـ)

۴۹- عین الخطأ:

- (۱) العلماء یرثون علم الأنبياء. (ورث)
- (۲) أنتم تشکون إلی القاضي. (شکو)
- (۳) أنتنَّ تشکون إلی القاضي. (شکو)
- (۴) المسلمات یناجنَ الله. (نجو)

۵۰- عین الخطأ للمخاطبين:

- (۱) سیر ← ساؤوا / قُم ← قوموا
- (۲) ارض ← ارضوا / عد ← عدوا
- (۳) خَف ← خافوا / تعال ← تعالوا
- (۴) عُد ← عودوا / اقض ← اقضوا

۵۱- إن قوس قزح ظاهرة خلابة تبهج العيون بمشاهدتها.

- (۱) رنگین کمان همواره به صورت دلربائی نمایان می گردد که چشمها با مشاهدهی آن شاد می شود.
- (۲) قطعاً رنگین کمان پدیدهی چشمربایی است که چشمها از دیدن آن شادمان می شود.
- (۳) مسلماً قوس قزح پدیدهایست که چشمها از دلربایی و مشاهدهی آن لذت می برد.
- (۴) پدیدهی چشمربای قوس و قزح چشم را از دیدنش شادمان و بهره مند می کند.

۵۲- کان الطفل یمشي، رمی کُرتَه إلی الأعلى، و هو یرجو أن تعود، و لکنها سارت بین الأشجار و لم تُر و لم تُعد.

عین الصحیح عن عدد الأفعال المعتلة:

- (۱) أجوف: ۴، ناقص: ۴
- (۲) أجوف: ۴، ناقص: ۲، مثال: ۱
- (۳) أجوف: ۵، ناقص: ۳
- (۴) أجوف: ۵، ناقص: ۲، مثال: ۱

۵۳- عین العبارة التي ما جاء فيها معتل ناقص:

- (۱) اشتريت أختي لنفسها حذاء أنيقاً رخيصاً لونه أزرق.
- (۲) في يوم الأم أهديت عقد لولو لأمي و قبّلت يديها
- (۳) المؤمنون الذين يدعون المعاصي يفلحون في الآخرة
- (۴) لم تشف والدتي من مرضها فوصف الطبيب لها دواءً آخر

۵۴- «زرت صديقي الذي لم يُشف من مرضه و سألت الله أن يُعطيه العافية»: عین عدد الأفعال المبنيّة للمجهول:

- (۱) أربعة
- (۲) ثلاثة
- (۳) اثنان
- (۴) واحد

۵۵- عَيْنِ الْخَطَا (في المعتل):

- (۱) نحن نرجع إلى البيت و نقوم بواجباتنا.
(۲) هنّ يرمين الكرة في السّاحة.
(۳) أرجو الله تعالى أن يوفّقكم في الحياة.
(۴) أنتنّ تخشون أعمالكم السيّئة.

۵۶- عَيْنِ الْأَصْحِّ و الْأَدَقِّ في الجواب للترجمة:

«شاهدتُ مريضة تساعدها ممرّضات المستشفى لكنّها لم ترجُ الشفاء من مرضها.»:

- (۱) مریضی را دیدم که پرستاران بیمارستان به او کمک می‌کردند، اما او، امید به بهبودی از بیماریش را نداشت.
(۲) بیماری را مشاهده کردم که پرستاران در بیمارستان به او کمک می‌کنند، اما او امید بهبودی از بیماری را نداشت.
(۳) مریض را دیدم در حالی که پرستاران در بیمارستان به او کمک می‌نمایند تا امید به بهبودی از بیماریش را داشته باشد.
(۴) بیمار می‌دید که پرستاران در بیمارستان به او کمک می‌کنند، اما او از درمانش ناامید بود و به شفای خود امیدوار نبود.

۵۷- عَيْنِ الصَّحِيحِ فِي الْأَعْرَابِ و التَّحْلِيلِ الصَّرْفِيِّ:

- (۱) نسي: ماضٍ - للغائب - مجرد ثلاثي - معتل و ناقص (له اعلال الاسكان) - لازم / فعل و فاعله ضمير «هو» المستتر
(۲) المساكين: اسم - جمع سالم للمذكر - مشتق - معرّف بأل - معرب - ممنوع من الصرف / مفعول به و منصوب بالياء
(۳) من: اسم - موصول عام أو مشترك - نكرة - مبني على السكون / مضاف اليه و مجرور محلاً
(۴) هذا: اشارة للقريب - معرفة - مبني على السكون / مبتدا و مرفوع محلاً، و الجملة اسمية

۵۸- عَيْنِ الْفِعْلِ الَّذِي لَا اَعْلَالَ فِيهِ:

- (۱) المسلمات يدعون ربّهنّ و هنّ مخلصات.
(۲) لا يدعُ الانسان النّاجح مسؤوليته و لا يُهمّلها.
(۳) الطالبات يَسرن الى منازلهنّ ظهر كلّ يوم.
(۴) ليرجُ الولدان هداية أولادهما في الحياة.

۵۹- عَيْنِ الْخَطَا فِي الْمَجْزُومِ:

- (۱) هنّ يَعدن ← يعدن
(۲) أنتنّ تهدين ← تهدي
(۳) هو يخاف ← يخف
(۴) أنت ترمين ← ترمي

۶۰- عَيْنِ الْأَصْحِّ و الْأَدَقِّ في الجواب للترجمة:

«آيات الله في الطبيعة كثيرة، إحداها ظاهرة قوس قزح و هي تتكوّن من ألوان متنوّعة!»:

- (۱) یکی از آیات الهی که در طبیعت به فراوانی وجود دارد رنگین کمان است که از تنوع رنگ بسیاری برخوردار می‌باشد
(۲) آیه‌های خداوند در طبیعت زیاد است یکی از آنها وضع ظاهری رنگین کمان است که متشکل از رنگ‌های متنوعی م
(۳) نشانه‌های خداوند در طبیعت فراوان است یکی از آنها پدیده‌ی قوس قزح می‌باشد که از رنگ‌های متنوعی تشکیل شده است!
(۴) نشانه‌های زیادی از خدا در طبیعت وجود دارد که یکی از این آیات رنگین کمان است که از رنگ‌های متنوعی تشکیل شده است!

۶۱- عین الصحیح فی الاعراب و التحلیل الصرفی:

«أعلم أنك تخشين الله و تخافين من ارتكاب الذنوب!»:

- ۱) ارتكاب: مفرد مذكر - جامد (مصدر من باب افتعال) - نكرة - ممنوع من الصرف / مجرور بحرف الجر
- ۲) تخشين: مضارع - للمخاطبة - معتل و ناقص (له اعلال الحذف) - معرب / فعل مرفوع بثبوت نون الإعراب
- ۳) أعلم: مضارع - مجرد ثلاثي - مبني للمعلوم - مبني على الضمّ / فعل مرفوع و فاعله ضمير «أنا» المستتر
- ۴) تخافين: مزيد ثلاثي - معتل و أجوف (له اعلال القلب) - معرب / فعل و فاعله ضمير الياء البارز، و الجملة فعلية

۶۲- عین الصحیح فی الاعراب و التحلیل الصرفی:

«إني أطلب منك أمراً أرجو أن تقبله!»:

- ۱) أمراً: اسم - مفرد مذكر - جامد - نكرة - معرب - منصرف / مفعول به و منصوب
- ۲) تقبل: مضارع - للغائبة - لازم / فعل منصوب بحرف «أن» و فاعله ضمير «أنت» المستتر
- ۳) أطلب: للمتكلم وحده - مزيد ثلاثي - لازم - مبني للمعلوم - معرب / فعل مرفوع و فاعله ضمير «أنا» المستتر
- ۴) أرجو: معتل و ناقص - مبني للمعلوم - معرب / فعل مرفوع بالواو، فاعله ضمير «أنا» المستتر، و الجملة فعلية

۶۳- عین الصحیح فی الاعراب و التحلیل الصرفی:

«أ تدرى أنه كيف أصبح ناجحاً و خُلد اسمه في التاريخ!»:

- ۱) تدرى: للمخاطب - معتل و ناقص - لازم - مبني للمعلوم - معرب / فعل و فاعله ضمير «هي المستتر»
- ۲) خُلد: ماضٍ - للغائب - مزيد ثلاثي من باب تفعل / فعل و نائب فاعله ضمير «هو» المستتر و الجملة فعلية
- ۳) ناجحاً: مشتق و اسم فاعل (مصدره: نجاح) - نكرة - معرب - منصرف / خبر «أصبح» المفرد و منصوب
- ۴) أصبح: فعل ماضٍ - للغائب - مجرد ثلاثي - مبني على الفتح / فعل من الأفعال الناقصة و هي من النواسخ

۶۴- عین الخطأ:

- ۱) أدعون ربكم ليهديكم! ۲) أدع ربك ليرضى عنك! ۳) أدعون ربك! ۴) أدعي ربك ليستجيب ل

۶۵- عین الأصحّ و الادقّ في الجواب للترجمة:

«انت تابی ان تاكل مال الحرام و تعودت ان تُتعب نفسك من أجل أعمال الخير!»:

- ۱) تو مال حرام نمی خوری و ابا داری از آن و نفست را به خاطر کارهای نیک به سختی و می داری!
- ۲) تو دوری می کنی از خوردن مال حرام و عادت کرده ای خود را برای انجام کار نیک به رنج بیفکنی!
- ۳) تو ابا کردی از این که مال حرام بخوری و عادت کرده ای که خود را برای کردار نیک به زحمت وادار کنی!
- ۴) تو ابا داری از این که مال حرام بخوری و عادت کرده ای خویش را به خاطر کارهای خیر به زحمت بیندازی!

۶۶- عَيْنُ الْأَصْحَحِّ وَالْأَدَقِّ فِي الْجَوَابِ لِلتَّرْجُمَةِ:

«دخل المعلم الصفّ فقمنا لتبجيله كالعادة و هيأنا انفسنا للدرس!»:

- (۱) با ورود آموزگار به کلاس درس به احترام او بلند شدیم و طبق معمول برای درسمان مهیا شدیم!
- (۲) معلم داخل کلاس شد و ما طبق عادت به احترام او برخاستیم و خویش را برای درس آماده ساختیم!
- (۳) آموزگار وارد کلاس شد و ما بخاطر احترام به او طبق عادت همیشگی بلند شده برای درس آماده شدیم!
- (۴) به احترام معلم طبق معمول برخاستیم و معلم داخل کلاس شد و خویشتن را برای درس خواندن مهیا کردیم!

۶۷- «می دانم که تو به خدای خود امید داری پس آیا او را با اخلاص می خوانی!» عَيْنُ الْخَطَا:

- (۱) اَنْكُ تَرْجِيْنُ رَبِّكَ فَهَلْ تَدْعِيْنَهُ مَخْلِصَةً.
- (۲) اَنْكُ تَرْجُو رَبِّكَ فَهَلْ تَدْعِيْنَهُ مَخْلِصًا!
- (۳) اَنْكُ تَرْجِيْنُ رَبِّكَ فَهَلْ تَدْعِيْنَهُ بِاخْلَاصٍ!
- (۴) اَنْكُ تَرْجُو رَبِّكَ فَهَلْ تَدْعُوهُ بِاخْلَاصٍ!

۶۸- عَيْنُ الصَّحِيْحِ فِي الْمَجْزُومِ:

- (۱) تَرْجُو ← لَا تَرْجُ
- (۲) تَمْشِي ← لَا تَمْشَى
- (۳) يَتَعَاوَنُ ← لَمْ يَتَعَاوَنَ
- (۴) يَقْضِيْنَ ← لَمْ يَقْضِيْ

۶۹- عَيْنُ الْأَصْحَحِّ وَالْأَدَقِّ فِي التَّعْرِيْبِ.

«هر کس بیشتر قرآن بخواند بیشتر بر سعادت دست می یابد!»:

- (۱) مَنْ يَتْلُو الْقُرْآنَ أَكْثَرَ يَحْصُلُ عَلَيَّ السَّعَادَةَ أَكْثَرَ!
- (۲) مَا تَلَا أَكْثَرَ مِنَ الْقُرْآنِ وَصَلَ أَكْثَرَ إِلَى السَّعَادَةِ!
- (۳) إِذَا تَلَا الْقُرْآنَ شَخْصٌ أَكْثَرَ يَجِدُ أَكْثَرَ مِنَ السَّعَادَةِ!
- (۴) إِنَّ الَّذِي يَتْلُو أَكْثَرَ مِنَ الْقُرْآنِ يَصِلُ إِلَى السَّعَادَةِ أَكْثَرَ!

۷۰- عَيْنُ الْخَطَا فِي الْإِعْلَالِ:

- (۱) أَيُّهَا الْمُسْلِمُونَ؛ عَلَيْكُمْ أَنْ تَهْدُوا الْآخِرِينَ إِلَى طَرِيقِ الْحَقِّ!
- (۲) عَلَيَّ الْأَمْهَاتُ أَنْ يَهْدِيْنَ أَبْنَاءَ هُنَّ لِأَنْتُمْ أَمَلُ الْمُسْتَقْبَلِ!
- (۳) إِنْ تَنَاجَى الْمَسْلَمَةُ رَبَّهَا يَجْعَلُ اللَّهُ لَهَا الْفَرْجَ!
- (۴) مَنْ يَتْلُو الْقُرْآنَ فَلَاشْكُ أَنَّهُ يُؤَثِّرُ فِي قَلْبِهِ!

۷۱- عَيْنُ الصَّحِيْحِ:

- (۱) مسلمانان عمرشان را بخاطر دوست داشتن دنیا تباه نمی کنند! لا يَضِيْعُ الْمُسْلِمِيْنَ عَمْرَهُمْ فِي حُبِّ الدُّنْيَا!
- (۲) تلاش کن قرآن را نزد پدرت بخوانی تا تو را راهنمایی کند! اِسْعَ أَنْ تَتْلُو الْقُرْآنَ عِنْدَ أَبِيكَ حَتَّى يَرْشِدَكَ!
- (۳) والدینم نزدیک ماشین ایستادند و منتظر من شدند! وَقَفَ أَبُوِّي قُرْبَ السَّيَّارَةِ وَانْتَظَرَانِي!
- (۴) برادرم نظرات خوبی دارد اما آنها را بیان نمی کند! أَخِي ذُو آرَاءٍ رَائِعَةٍ وَلَكِنْ لَا يَبِيْنُهَا!

۷۲- عَيْنِ الْخِطَا عَنْ نَوْعِ الْمَعْتَلِ:

- ۱) ادعو أن يعفو لي ذنوبي جميعها!: ناقص - ناقص
- ۲) نحن نقوم بواجباتنا و لا نشارك في الحفلات!: مثال - أجوف
- ۳) يجب عليكم أن تاتوا إلى مراسم التكريم غداً!: مثال - ناقص
- ۴) أنا لا أنسى مسؤوليتي و لا أخون المسلمين!: ناقص - أجوف

۷۳- عَيْنِ الْفَعْلِ الَّذِي لَا إِعْلَالَ فِيهِ:

- ۱) عندما المصلون يقفون للصلاة تجدهم خاشعين!
- ۲) اللهم؛ ثبت من أعمالى السيئة، أرجو أن تقبلها مني!
- ۳) الرّحماء هم الذين يعطون الفقراء ما يحتاجون إليه!
- ۴) النساء هنّ اللّاتي يوجدن المكان الآمن لتربية الأولاد!

۷۴- عَيْنِ الْأَصْحِّ وَالْأَدَقِّ فِي التَّعْرِيْبِ.

«هرکس به روزی خدا راضی شود، بر آن چه از دست بدهد غم نمی خورد!»:

- ۱) الذين يرضون برزق الله لا يحزنون على ما ليس بيدهم!
- ۲) من رضين برزق الله لم يحزنن على ما سيفوتهن!
- ۳) الذي يرضى أن رزقه من الله لا يحزن على ما يفوته!
- ۴) من رضى برزق الله لم يحزن على ما فاته!

۷۵- عَيْنِ الْأَصْحِّ وَالْأَدَقِّ فِي الْجَوَابِ التَّعْرِيْبِ.

«دانش آموزان موفق همان کسانی هستند که با همت و نشاط تلاش می کنند و لحظه ای غفلت نمی ورزند!»:

- ۱) الطالب الناجح هو الذي يسعى بجدّ و نشاط و لا يغفل ساعة!
- ۲) التلميذة الناجحة هي التي تسعى بهمة و نشاط و لا تغفل ساعة!
- ۳) التلميذات الموفقات هنّ التي تسعين بجدّ و نشاط و لا تغفلن لحظة!
- ۴) الطلاب الموفقون هم الذين يسعون بهمة و نشاط و لا يغفلون لحظة!

۷۶- عَيْنِ الْأَصْحِّ وَالْأَدَقِّ فِي الْجَوَابِ لِلتَّرْجُمَةِ.

«للمسلمين أعياد كبيره في كلّ عام، يسرّون في تلك الأيام و يذهبون إلى زيارة أقربائهم و أصدقائهم و يتصافحون بحفاوة!»:

- ۱) عيد بزرگ مسلمانان همه ساله وجود دارد، در آن ایام خوشحالی آنها و دیدار نزدیکان و دوستان آنان دیده می شود و با نرمی با یکدیگر روبه رو می شوند!
- ۲) هر ساله مسلمانان عیدهای بزرگی دارند، که در آن روزها شاد می شوند و به دیدار نزدیکان و دوستان خود می روند و با گرمی به یکدیگر دست می دهند!
- ۳) در هر سال برای مسلمانان عید بزرگی وجود دارد، در این روز آنها خوشحال می گردند و به دیدن دوستان و نزدیکانشان می روند و با یکدیگر مصافحه می کنند!
- ۴) مسلمانان در همه سالها اعیاد بزرگی دارند، که در آن روزها شادی برپا می شود و از دیدار نزدیکان و دوستانشان بهره مند می شوند و با نرمی با یکدیگر برخورد می کنند!

٧٧- عَيْنِ حَرْفِ الْعَلَّةِ «الْيَاءِ» مَحذُوفًا:

- (١) لَا تُقَمِّمِ الصَّلَاةَ وَ أَنْتَ كَسَلَانُ!
- (٢) قُلْنَا فِي حَيَاتِكِنَّ الْحَقَّ وَلَا تَخْفِنِ إِلَّا اللَّهَ!
- (٣) أَنْتُمْ تَدْعُونَ رَبَّكُمْ وَ لَا تَرْجُونَ الْآخِرِينَ!
- (٤) هُمْ يَنْهَوْنَ أَصْدِقَاءَهُمْ عَنِ الشَّرِّ وَ يَأْمُرُونَهُمْ بِالْخَيْرِ!

٧٨- عَيْنِ مَا فِيهِ أَكْثَرُ مِنَ الْمَعْتَلَاتِ:

- (١) جُرِحَتْ يَدِي وَ سَالَ مِنْهَا الدَّمُ وَ لَمْ أَرَ ذَلِكَ إِلَّا بَعْدَ سَاعَةٍ!
- (٢) لَقِيتُ فِي طَرِيقِي سَائِلًا مَحْزُونًا وَ دَعَاهُ خَارِجَ الْمَدِينَةِ وَحِيدًا!
- (٣) يَا أُمَاهُ، ارْضِي عَنِّي وَ أَدْعِي لِي رَبَّكَ لَعَلَّهُ يَعْفو ذُنُوبِي الْكَثِيرَةَ!
- (٤) كَانَ الْمُسْلِمُونَ قَدْ نَالُوا مَنْزِلَةً رَفِيعَةً فِي الْعُلُومِ وَ الْفُنُونِ بَيْنَ شُعُوبِ الْعَالَمِ!

٧٩- عَيْنِ الصَّحِيحِ فِي التَّشْكِيلِ.

«بَلَا شَكَّ لَا يَصُولُ الشَّيْطَانُ وَ لَا يَجُولُ فِي دَارٍ يَتْلَى فِيهَا الْقُرْآنَ!»:

- (١) الشَّيْطَانُ - يَجُولُ - دَارٍ - يَتْلَى
- (٢) يَجُولُ - دَارٍ - يَتْلَى - الْقُرْآنَ
- (٣) يَصَوِّتُ - الشَّيْطَانُ - يَجُولُ - دَارٍ
- (٤) شَكَّ - يَصَوِّتُ - الشَّيْطَانُ - يَجُولُ

٨٠- عَيْنِ مَا لَيْسَ فِيهِ مَعْتَلٌ نَاقِصٌ:

- (١) إِنَّ صَاحِبَ الْبَيْتِ هَيَأُ لَنَا الْأَطْعَمَةَ وَ الشَّايَ.
- (٢) وَقَفْتُ التَّلْمِيزَةَ فِي الصَّفِّ وَ تَلَّتْ آيَاتَ الْكَرِيمَةِ.
- (٣) وَقَعْتُ عَلَى قَدَمِي وَالِدِي وَ سَأَلْتُهُمَا أَنْ يَرْضِيَا عَنِّي.
- (٤) دَارَ الْكَلَامِ بَيْنَ الْحُكَمَاءِ لِيَجِدُوا دَوَاءَ مُؤْتَرًّا يَشْفِي ذَلِكَ الْمَرِيضَ.

٨١- عَيْنِ الصَّحِيحِ عَنِ مَادَّةِ الْمَعْتَلِ:

- (١) لَمْ تُشَفِّ أُمِّي مِنْ مَرَضِهَا فَحَمَلْتَهَا إِلَى الْمَسْتَشْفَى. (ت ش ف)
- (٢) كَيْفَ نَوَاجِهُ نَبَأَ انْتِصَارِ الْمُسْلِمِينَ فِي الْحَرْبِ. (و ا ج)
- (٣) تَحَوَّلَ الطَّالِبُ بَعْدَ أَنْ سَمِعَ كَلَامَ الْمُدِيرِ. (ت و ل)
- (٤) تَوَقَّفْتُ لِحِظَةٍ وَ شَاهَدْتُ لِعِبِّ الْأَطْفَالِ. (و ق ف)

٨٢- عَيْنِ الْخِطَا:

- (١) يُوَصِّى الْمَعْلَمُونَ تَلَامِيذَهُمْ بِحِفْظِ دُرُوسِهِمْ وَ يَحذِّرُونَهُمْ مِنَ الْكَسَلِ!
- (٢) تُوَصِّى الْمَعْلَمَاتُ تَلْمِيذَاتَهُنَّ بِحِفْظِ دُرُوسِهِنَّ وَ يُحذِّرُنَهُنَّ مِنَ الْكَسَلِ!
- (٣) الْمَعْلَمَاتُ يُوَصِّينَ تَلْمِيذَاتَهُنَّ بِحِفْظِ دُرُوسِهِنَّ وَ يَحذِّرُنَهُنَّ مِنَ التَّكَاسَلِ!
- (٤) الْمَعْلَمَاتُ تُوَصِّينَ تَلْمِيذَاتَهُنَّ بِحِفْظِ دُرُوسِهِمْ وَ يَحذِّرُنَهُنَّ مِنَ التَّكَاسَلِ!

پاسخ:

۱- گزینه ۱ پاسخ صحیح سوال است. برای بدست آوردن پاسخ مناسب، مراحل ساخت فعل مورد نظر را انجام می‌دهیم. فعل خواسته شده، باتوجه به گزینه‌ها از فعل مضارع «یری» که بر وزن «یَفْعَلُ» است ساخته می‌شود. صیغه متناسب با ضمیر «آنتن»، صیغه جمع مونث مخاطب است، بنابراین باید فعل مضارع را بر وزن «تَفَعَّلْنَ» بسازیم:

تَفَعَّلْنَ ← یری ← تَرَيَنَّ

تذکر: فعل مزبور از ریشه «رأی» است که در آن «همزه» حذف گردیده است.

۲- گزینه ۳ پاسخ صحیح سوال است. جاهای خالی باید به ترتیب با فعل مذکر و فعل مونث پر شوند و هر دو باید از یک زمان باشند. باتوجه به گزینه‌ها، فعل‌های مورد نظر مضارع می‌باشند.

فعل مضارع صیغه جمع مذکر غایب از «دعو» ← یدْعُوْنَ

فعل مضارع صیغه جمع مونث غایب از «دعو» ← یدْعُوْنَ

در فعل «یدْعُوْنَ» ابتدا اعلال به اسکان، سپس اعلال به حذف صورت گرفته و نهایتاً «یدْعُوْنَ» به دست می‌آید.

۳- گزینه ۳ پاسخ صحیح سوال است. فعل‌های موجود در گزینه‌ها باید مطابق با ضمیر مبتدا باشند، لذا باید به ترتیب در صیغه‌های جمع مذکر مخاطب، جمع مونث مخاطب، جمع مذکر غایب و جمع مونث غایب باشند که این صیغه‌ها به ترتیب بر وزن‌های «تَفَعَّلُونَ»، «تَفَعَّلْنَ»، «یَفْعَلُونَ» و «یَفْعَلْنَ» می‌باشند:

(۱) دعو ← بر وزن تَفَعَّلُونَ ← دَعُوْوَ ← ضمّه بر واو ثقیل است ← اعلال به اسکان ← تَدْعُوْنَ ← التقاء ساکنین ← اعلال به حذف ← دَعُوْنَ

(۲) دعو ← بر وزن تَفَعَّلْنَ ← تَدْعُوْنَ

(۳) دعو ← بر وزن یَفْعَلُونَ ← یدْعُوْوَ ← ضمّه بر واو ثقیل است ← اعلال به اسکان ← یدْعُوْنَ ← التقاء ساکنین ← اعلال به حذف ← یدْعُوْنَ

(۴) دعو ← بر وزن یَفْعَلْنَ ← یدْعُوْنَ

باتوجه به مراحل فوق در به دست آوردن فعل‌های مناسب هر گزینه، متوجه می‌شویم که فعل گزینه ۳ که دو «واو» دارد نادرست است و طبق مراحل بیان شده در مورد ۳، «واو» آن باید حذف گردد.

۴- گزینه ۲ پاسخ صحیح است. «أَعَدَّتْ» فعل ماضی باب افعال در صیغه مفرد مونث غایب (لِلْغَائِبَةِ) می‌باشد و در اصل «أَعَدَّتْ» بوده است که «یاء» در آن اعلال به حذف شده است. «تَجَلَّيَنَّ» فعل امر باب تَفَعَّلَ در صیغه جمع مونث مخاطب (المخاطبات) بوده و حرف عله «یاء» در آن موجود می‌باشد و حذف نشده است، با اندکی توجه می‌توان گفت که در آن اعلال صورت نگرفته است (بدون اعلال).

۵- گزینه‌ی ۱ پاسخ صحیح است. «یمشون» در اصل «یمشِیون» بوده است که ابتدا اعلال به اسکان شده و به صورت «یمشِیون» در آمده است، سپس به سبب التقاء ساکنین، در آن اعلال به حذف صورت گرفته است. با توجه به مطلب بیان شده، نتیجه می‌گیریم که در فعل مورد نظر، ابتدا اعلال به اسکان صورت گرفته و سپس اعلال به حذف رخ داده است، بنابراین گزینه‌ی ۱ که آخرین نوع اعلال انجام گرفته در آن آمده است را برمی‌گزینیم.

۶- گزینه ۴ پاسخ صحیح سوال است.

اولاً باید بدانیم که «استعان» فعل ماضی باب «استفعال» از ریشه «ع و ن» بوده، اصل آن به صورت «استَعَوْنَ» می‌باشد و در آن اعلال به قلب رخ داده است.

ثانیاً باید فعل مضارع همین باب در صیغه مخاطبة (مفرد مونث مخاطب) را یافت. این فعل در ابتدا به صورت «تستَعَوْنِینَ» می‌باشد. براساس قواعد اعلال به اسکان، حرکت حرف عله متحرک و ماقبل ساکن، به حرف ماقبل انتقال یافته و حرف عله ساکن می‌گردد (تستَعَوْنِینَ)، سپس براساس قواعد اعلال به قلب، حرف عله ساکن و ماقبل مکسور، قلب به «یا» می‌گردد تا فعل «تستعینن» تشکیل شود. برای ساختن فعل امر از آن، ابتدا باید حرف مضارعه «ت» را از ابتدای فعل حذف کرده، سپس فعل را مجزوم کنیم. جزم در این فعل به حذف حرف «ن» از آخر فعل است. با توجه به ساکن بودن حرف «س» در ابتدای فعل، باید همزه امر در ابتدای آن بیاید و با توجه به مکسور بودن «عین‌الفعل» یعنی حرف «و» (در صورت اصلی فعل)، باید همزه ابتدای فعل مکسور باشد. با در نظر داشتن مطالب بیان شده، «استعینی» را به عنوان گزینه صحیح برمی‌گزینیم.

۷- گزینه‌ی ۲ پاسخ صحیح است. «استقام» در اصل «استَقْوَمَ» بوده است که در آن حرف عله «واو»، قلب به «الف» شده است. البته باید ذکر کرد که قبل از اعلال به قلب در آن اعلال به سکون رخ داده است، اما باید آخرین اعلال را در نظر گرفت. «یستقیم» در اصل «یستَقْوِمَ» بوده است که در آن حرف عله «واو» قلب به «ی» گردیده است، بنابراین این فعل نیز مشمول اعلال به قلب می‌گردد. البته تذکر قبلی در این مورد نیز صادق است. «استقیم» فعل امر است و در ابتدا به صورت «استَقْوِمَ» بوده است (سکون «میم» به علت مجزوم شدن است). پس از اعلال به اسکان، التقاء ساکنین پیش می‌آید که برای رفع آن اعلال به حذف صورت می‌گیرد.

۸- با توجه به گزینه‌ها مشخص می‌گردد که، مورد نظر سوال فعل ماضی، مضارع و مصدر باب افعال از ریشه «ع و ن» می‌باشد.

در جای خالی اول: به علت حضور هو به عنوان مبتدا و یک فعل به عنوان خبر، فعل خواسته شده باید در صیغه از ضمیر مفرد مذکر غایب (هو) تبعیت کند که با توجه به باب مورد نظر فعل برون «أَفْعَلُ» خواهد بود. تغییرات فعل معتدل در این صیغه بدین صورت است.

أَعَوَّنَ: حرف عله «واو» متحرک بوده و حرف ماقبل آن ساکن است بنابراین طبق قاعده اعلال به ساکن حرکت حرف عله به حرف قبلی منتقل شده و خود آن ساکن می‌گردد (أَعَوَّنَ) در این فعل حرف عله، ساکن و حرف ماقبل آن مفتوح است. طبق قاعده اعلال به قلب، حرف «واو» قلب به «الف» می‌گردد و فعل «أَعَانَ» تشکیل می‌شود.

در جمله «هی..... زمیلتها» فعل مضارع باب افعال از صیغه مفرد مؤنث غایب به عنوان خبر خواسته شده است. این فعل بر وزن «تَفَعَّلُ» بوده و تغییرات در آن بدین صورت است.

«تُعَوَّنُ»: همانند فعل ماضی ابتدا در آن اعلال به ساکن صورت گرفته و فعل «تُعَوَّنُ» تشکیل می‌شود. و سپس طبق قاعده اعلال به قلب، حرف عله ساکن ماقبل مکسور، قلب به «ی» گردیده و فعل «تُعِينُ» ایجاد می‌گردد.

و سرانجام در مکان خالی سوم باید مصدر باب افعال از ریشه «ع و ن» بکار رود که تغییرات در آن مصدر نیز به شرح زیر است:

«إِعْوَانٌ»: باز هم بنابر قاعده اعلال در مصدر باب افعال از فعل‌های اجوف اعلال به حذف صورت می‌گیرد و «إِعَانَ» تشکیل می‌شود و سرانجام اینکه در مصدر باب افعال برای افعال اجوف یک «ة» (تاء مربوطه) به آخر مصدر اضافه می‌شود و کلمه «إِعَانَةٌ» بدست می‌آید. بنابراین گزینه ۳ پاسخ صحیح است.

۹- گزینه ۲ پاسخ صحیح است. ترکیب «نَجْنِي» از سه بخش تشکیل شده است.

(۱) «نَجَّ» فعل امری که از فعل مضارع «نَجَّيْ» ساخته شده است و جزم آن به حذف حرف عله بوده است.

(۲) «ن» نون وقایه نامیده می‌شود که بین فعل و ضمیر متکلم وحده (ی) آورده می‌شود.

(۳) «ی» ضمیر متکلم وحده که در این جمله نقش مفعولی دارد و محلاً منصوب است.

۱۰- گزینه ۲ پاسخ صحیح است. با توجه به آنچه در گزینه‌ها آمده است. «دانش آموزان» به معنای «الطالبات»، یعنی جمع مؤنث آورده شده پس افعال جمله نیز باید از صیغه «جمع مؤنث غایب» آورده شود. بنابراین:

(۱) دَعَوْ وَ زَن يَفْعَلْنَ يَدْعُونَ (۲) سَعَى وَ زَن يَفْعَلْنَ يَسْعَيْنَ، در این فعلها هیچ اعلالی رخ نمی‌دهد

۱۱- گزینه ۳ پاسخ صحیح است. «استقامة و استعاذة» مصدرهای باب استفعال هستند که در اصل «إِسْتَقَامَ و اسْتَعَاذَ» بوده‌اند

که در آنها اعلالهای مقابل رخ داده است.
$$\text{إِسْتَقَامَ} \xleftarrow{\text{اعلال به}} \text{إِسْتَقِيمُ} \xleftarrow{\text{اعلال به}} \text{إِسْتَقِيمُ} \xleftarrow{\text{حذف (۲)}} \text{إِسْتَقَامَ} \xleftarrow{\text{افزودن (۳)}} \text{إِسْتَقَامَةُ}$$

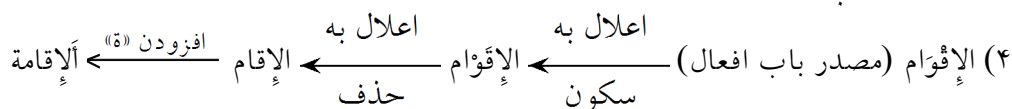
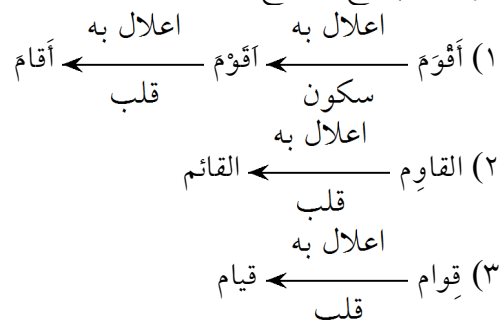
(۱) حرکت حرف عله به حرف ساکن ماقبل منتقل می‌شود.

(۲) در هنگام التقاء ساکنین در معتلات، غالباً حرف عله حذف می‌شود.

(۳) در مصدرهای باب افعال و استفعال در افعال معتدل و اجوف یک حرف «ة» اضافه می‌شود.

در «استعاذة» هم دقیقاً همین مراحل اتفاق می‌افتد.

۱۲- گزینه ۳ پاسخ صحیح است.

۱۳- گزینه ۱ پاسخ صحیح است. «تَنسِيْنٌ» فعل للمخاطبة از ریشه‌ی «ن س ی» می‌باشد که در اصل به صورت «تَنسِيِيْنٌ» بر وزن تَفْعَلِيْنٌ بوده است. بنابراین اعلال به حذف در آن رخ داده است.

۱۴- گزینه ۱ پاسخ صحیح است. فعل آن «دعا - يدعو» است که در صیغه مخاطبات اعلال ندارد. ص: اتن تدعون.

۱۵- گزینه ۱ پاسخ صحیح است. اهدی (ص: اهد، امر للمخاطب، معتل و ناقص اعلاله بحذف حرف عله)

۱۶- گزینه ۱ پاسخ صحیح است. در «تَدْعُوَانِ» جزم به حذف نون اعراب است لذا امر آن «أَدْعُوا» است.

۱۷- گزینه ۳ پاسخ صحیح است. ۱- یرجونجأه: فعل مبني للمعلوم، موفقیتش را امید دارد (امید موفقیتش می‌رود: مبني للمجهول) ۲- ترجی الله: مبني للمجهول! (ص: ترجو الله) - تُرجی (نائب فاعل آن مذکر است: يُرجی) - نجأه (مرجع ضمیر، مونث است: نجأها) ۴- يُرجی (امید دارد مبني للمعلوم: یرجو) - الله (مفعول و منصوب: الله).

۱۸- گزینه ۲ پاسخ صحیح است. ۱- شكأ (فعل ناقص و بدون اعلال: شكأ (فعلت). ۳- لآبکی (ص: لآبکی، فعل مضارع مجزوم بحذف حرف العله) ۴- لم أنسی (ص: لم أنس، مضارع و مجزوم بحذف حرف العله)

۱۹- گزینه ۲ پاسخ صحیح است. استقامه من مصدر استفعال و اصله «استقام»- اصله علی وزن فعاله من فعل مجرد ثلاثی و استعفاء من مصدر استفعال و اصله «استعفاو» می‌باشد.

۲۰- گزینه ۱ پاسخ صحیح است. قومی (ص: قومی، در للمخاطبه اعلال به حذف نداریم)

۲۱- گزینه ۲ پاسخ صحیح است. ۱- رمت قبل الاعلال رَمَيْتَ (حذف) ۳- ترمین حذفت الیاء اصله: ترمین ۴- یهتدون حذفت الیاء اصله: یهتدیون

۲۲- گزینه ۴ پاسخ صحیح است. ۱- من مصدر «هجره» (ص: من مصدر مهاجره) ۲- نکره (ص: معرف بالاضافه) ۳- مبتدا و مرفوع محلاً و الجملة اسمیة (ص: مضاف الیه و مجرور محلاً)

۲۳- گزینه ۲ پاسخ صحیح است. لا تمش (ص: لاتمشی، لاناویه است نه جازمه تا باعث حذف حرف عله در مضارع ناقص شود)

۲۴- گزینه‌ی ۴ پاسخ صحیح است. دَع: امر من ماده «ودع» معتل و مثال اعلاله بالحذف، تَكُونُ، معتل و اجوف و اعلاله بالإسكان.

۲۵- گزینه‌ی ۲ پاسخ صحیح است. (اول و دوم: مصدر باب تفعیل، سوم: مفاعله، چهارم: تفاعل)

۲۶- گزینه‌ی ۳ پاسخ صحیح است. نشیر، مضارع من باب افعال و اجوف «ش و ر» و اعلاله بالقلب - يضعون: مضارع و مثال واوی «و ض ع» و اعلاله بالحذف - اشرؤا: ماض من ماده «ش ر ی» فعل امر و مبنی علی حذف حرف العله ناقص و اعلاله بالحذف - آت: ناقص و مهموز من ماده «ا ت ی» و اعلاله بالحذف

۲۷- گزینه‌ی ۲ پاسخ صحیح است. ۱- اِرم: للمخاطب (ص: ارمی، للمخاطبه) ۳- هَدَى (ص: هدئ، اعلاله بالقلب) اِهْدَ (ص: اهد، مبنی علی حذف حرف العله حرکه قبله الکسره) اُدْعُوا: للمخاطبین (ص: للمخاطبین، اُدْعُوا)

۲۸- گزینه‌ی ۳ پاسخ صحیح است.

از آخر فعل ناقص وقتی حرف عله بهر علتی حذف گردد (از جمله برای ساختن امر) حرکت ماقبل آن بحال خود باقی میماند (ص: اَشْكُ)

۲۹- گزینه‌ی ۴ پاسخ صحیح است. «نری» در اصل «نرای» بوده که یاء ماقبل مفتوح به الف قلب شده و «کان» در اصل «کون» بوده که واو قبل مفتوح نیز قلب به الف شده است. کانوا: قلب/ یحاولون، بدون اعلال

۳۰- گزینه‌ی ۳ پاسخ صحیح است. «دعا» فعل للغائب بوده و با «هما» تناسب ندارد. «دَعُوا» یا «دَعَتَا» صحیح است.

۳۱- گزینه‌ی ۱ پاسخ صحیح است. اولاً حذف الفاعل («ضمیر ت») که به تبع آن به ضمیر «انا» نیز نیازی نخواهد بود (ثانیاً مفعول مرفوع می شود تا نائب فاعل شود. (اثنا عشر) ثالثاً تغییر حرکات فعل (اهدی).

۳۲- گزینه‌ی ۴ پاسخ صحیح است. ۱- يَعْفُو (معتل ناقص ضمه پذیر نیست و علامت رفع آن تقدیری می باشد) - اَنْ (از حروف مشبّهة بالفعل است که بر سر اسم می آید نه فعل، ص: اَنْ). ۲ - يَطْلُبُ (علتی برای جزم آن نیست، ص: يَطْلُبُ) - يعفوه (منصوب به حرف اَنْ: يعفوه). ۳- مِنْ (موصول عام است به معنی کسی که: مَنْ) - يَطْلُبُ (← توضیحات گزینه‌ی ۲).

۳۳- گزینه‌ی ۲ پاسخ صحیح است. ۱- اَنْ (حرف مشبّهة بالفعل است و بر سر اسم می آید، ص: اَنْ: اگر) - نقصَرَ (فعل شرط و مجزوم: نقصَرَ). ۳- تَفَزُّ (اجوف است و در حالت جزم حرف عله آن التقای ساکنین حذف می گردد و فاء الفعل آن مضموم می ماند) - آخِرَتک (آخِرَة به کسر خاء به معنی «آخرت» است نه آخِرَة). ۴- اَمَالٍ (ص: اَمَالٍ، مفعول به) - آخِرَتک (ص: آخِرَتک، معطوف و مجرور به تبعیت).

۳۴- گزینه‌ی ۴ پاسخ صحیح است. ۱- مبتدا مؤخر (ص: فاعل). ۲- متصل للرفع (ص: متصل للنصب أوللجر). ۳- فاعله «هو» المستتر (ص: فاعله «صاحب»).

۳۵- گزینه‌ی ۲ پاسخ صحیح است. ۱- مشتق و صفت مشبّهة «قرب» به معنی «نزدیکی» است نه «نزدیک» تا صفت مشبّهة باشد، ص: جامد) - معرّف بالاضافة (ص: نكرة، چون مضاف الیه آن نکره است نه معرفه). ۳- ناقص (ص: أجوف). ۴- من باب افتعال (ص: استفعال) - ناقص (ص: أجوف).

۳۶- گزینه‌ی ۲ پاسخ صحیح است. (یصّف: وصف (مثال) - یفید: فید، یا، فود (اجوف)) ۱- ارض (رضی) ۳- تنسی (نسی). ۴- یخشوا (خشی)

۳۷- گزینه‌ی ۳ پاسخ صحیح است. «أنتم» ضمیر مخاطب بوده و فعل غائب «یدعون» مناسب آن نمی‌باشد. یادآوری می‌شود که «یدعون» مخصوص للغائبات و للغائبین و «تَدْعُونَ» مخصوص للمخاطبین و للمخاطبات است.

۳۸- گزینه‌ی ۲ پاسخ صحیح است. «إِشْ» (۱)، «تَرَى» (۲) و «تَخْلُو» (۳) معتل ناقصند.

۳۹- گزینه‌ی ۲ پاسخ صحیح است. اِنَّ (حرف مشبّهه بالفعل) - حَمَلَ (فعل معلوم است چون فاعل آن مشخص است) - والدة (مفعول و منصوب) - لَمْ تُشَفَّ (فعل مضارع مجهول) - عَمِلَ (فعل معلوم است) - مُعَالَجَةٌ (مجرور به حرف جرّ / بر وزن مُفَاعَلَةٌ)

۴۰- گزینه‌ی ۲ پاسخ صحیح است. دَعَا: (از ریشه‌ی «دَعَوَ»: ناقص) - يَسْأَلُ (از ریشه‌ی «سَأَلَ»: مهموز) - قَالَ (از ریشه‌ی «قَوْل»: أجوف) - لا تَخَفُ (از ریشه‌ی «خوف»: أجوف)

۴۱- گزینه‌ی ۱ پاسخ صحیح است. أَرَادَتْ (فعل ماضی للغائبة) - أَنْ تَسْتَعِيرَ (مضارع منصوب) - عَقَدَ (مفعول و منصوب: چون مضاف است تنوین نمی‌گیرد) - لَوْلَوْ (مضاف الیه و مجرور) - مِنْ مَسْئُولٍ (جار و مجرور) - بَيْتِ الْمَالِ (هر دو مضاف الیه و مجرور) - كَمْ تَتَمَكَّنُ (مضارع مجزوم)

۴۲- گزینه‌ی ۴ پاسخ صحیح است. «یوصف» معتل مثال بوده و باید حرف عله‌ی آن حذف شود. (يَصِفُ)

۴۳- گزینه‌ی ۱ پاسخ صحیح است. «خَشِيَ» ← اعلال ندارد - لَنْ أَنْسِيْ ← اعلال به قلب دارد («الف» همیشه نشان‌دهنده‌ی اعلال به قلب است) نَجِدُ ← اعلال به حذف از ریشه‌ی «وَجَدَ»

۴۴- گزینه‌ی ۲ پاسخ صحیح است. در معتل ناقص، جمع‌های مونث اعلالی ندارند ← هُنَّ كَمْ يَدْعُونَ

۴۵- گزینه‌ی ۲ پاسخ صحیح است.

یرجو (لِلغائبين) ← يَرْجُونَ (اعلال به حذف) ← یرجون

یلقى (لِلغائبين) ← یلقون (اعلال به حذف) ← (+ أن) ← أن یلقوا

یرضی (لِلغائبين) ← یرضون (اعلال به حذف) ← (+ أن) ← أن یرضوا

تذکر: «يَجِبُ» تغییری نمی‌کند.

۴۶- گزینه‌ی ۳ پاسخ صحیح است.

۱- «هَبْنِ» از ریشه‌ی «وَهَبَ» ۲- «تَدْعُ» از ریشه‌ی «دَعَوَ» ۳- «تَعِشْ» از ریشه‌ی «عِش» ۴- «تُبْ» از ریشه‌ی «توب»

- ۴۷- گزینه‌ی ۴ پاسخ صحیح است. ۱- حرف عله در «تُقِيمَنَّ» به دلیل التقای ساکنین حذف می‌شود (تُقِيمَنَّ).
- ۲- حرف عله وقتی به ضمیر جمع مذکر مخاطب برسد حذف می‌شود (لَا تُؤَلُّوا).
- ۳- حرف عله ضمه نمی‌پذیرد و اعلال به اسکان می‌شود (لَا تُنْقَضِي).

۴۸- گزینه‌ی ۱ پاسخ صحیح است. هم عادوا- هُنَّ عُدْنَ

۴۹- گزینه‌ی ۴ پاسخ صحیح است. «يُنَاجِيَنَّ» صحیح است.

۵۰- گزینه‌ی ۱ پاسخ صحیح است. سيز ← سيروا (که از «تَسِيروُن» ساخته می‌شود).

۵۱- گزینه‌ی ۲ صحیح است.

۱- همواره (در عبارت عربی وجود ندارد) - بصورت ..... (معادل صحیح برای «ظاهرة» نیست)

۳- دلربائی (اولاً معادل أدق برای «خلابة» نیست ثانياً خلابة صفت است برای «ظاهرة»)

۴- پدیده‌ی ..... («ظاهرة» در عبارت عربی خبر است نه مسندالیه) - شادمان می‌کند («تبتهج» لازم است) - بهره‌مند (در عبارت عربی وجود ندارد).

۵۲- گزینه‌ی ۱ صحیح است. (اجوف: کان، تعود، سارت، تعد = تعود / ناقص: یمشی، رمی، یرجو، تر = تُری)

۵۳- گزینه‌ی ۳ صحیح است. (یدعون، مضارع از فعل ودع، يدع، معتل و مثال) اما در گزینه‌های دیگر افعال دیگر معتل ناقص هستند: اِشْتَرْت (شری) اهدیت (هدی) لم تشف (شفی)

۵۴- گزینه‌ی ۴ صحیح است. فقط فعل يُشِف مبنی للمجهول است و نیز مجزوم (= يُشَفِي)

۵۵- گزینه‌ی ۴ پاسخ صحیح است. در جمع مؤنث از معتل ناقص هیچ اعلالی صورت نمی‌گیرد: تَخْشَوْنَ ← تَخْشَيْنَ (از ریشه‌ی خ ش ی)

۵۶- گزینه‌ی ۱ پاسخ صحیح است. ترجمه‌ی لغت به لغت درستی گزینه‌ی ۱ را بیان می‌کند:

شاهدتُ (دیدم) مریضةً (بیماری را) تُسَاعِدُها (که کمک می‌کردند به او) ممرضاتِ المستشفى (پرستاران بیمارستان) لکنها (اما او) لم ترجُ (امید نداشت) الشفاء (به بهبودی) من مرضها (از بیماری‌اش) اشتباهات سایر گزینه‌ها عبارتند از:

۲) پرستاران در بیمارستان (ممرضات المستشفى: مضاف و مضاف الیه است و حرف «در» زائد است) - کمک می‌کنند (تساعد: جمله وصفیه که فعل مضارع باشد، بعد از یک فعل ماضی، به صورت ماضی استمراری ترجمه می‌شود، کمک می‌کردند) - بیماری (مرضها: بیماری‌اش، ضمیر «ها» در ترجمه لحاظ نشده). ۳) مریض (معرفة! مریضة: مریضی) - در حالی که (قید حالت)، در عبارت عربی، چون جمله وصفیه داریم فقط «که»، صفت‌ساز می‌آوریم - پرستاران در بیمارستان و کمک می‌نمایند (توضیحات گزینه ۲) - تا، معادل صحیحی برای «لکن» نیست - امید ... داشته باشد (لم ترج: امید ... نداشت) ۴) بیمار می‌دید: فاعل و فعل (شاهدت مریضة: بیماری را دیدم، بیمار: مفعول و ضمیر «ت» فاعل است). - در (توضیحات گزینه‌ی ۲) - کمک می‌کنند (توضیحات گزینه‌ی ۲) - از درمانش ناامید بود و به ... (ترجمه دقیق عبارت عربی نمی‌باشد).

۵۷- گزینه‌ی ۴ پاسخ صحیح است. اشتباهات سایر گزینه‌ها عبارتند از:
له اعلال الاسكان (ص: بدون اعلال) - لازم (ص: متعدّد). (۲) جمع سالم للمذكر (ص: جمع تكسير) - منصوب بالياء (ص: منصوب بالفتح). (۳) نكرة (ص: معرفة)

۵۸- گزینه‌ی ۱ پاسخ صحیح است. (۱) يدعون (على وزن يفعلن، للغائبات بدون اعلال). (۲) يدع (من مادة «ودع» مثال واوی، فی المضارع له اعلال الحذف). (۳) يسرن (من مادة (س ی ر) أجوف يائي، مضارع، للغائبات، له اعلال الحذف). (۴) يرج (من مادة «ر ج و» ناقص واوی، مضارع مجزوم بلام الأمر، له اعلال الحذف).

۵۹- گزینه‌ی ۲ پاسخ صحیح است. ص: تهدين، للمخاطبات و بدون اعلال.

۶۰- گزینه‌ی ۳ پاسخ صحیح است. اشکالات سایر گزینه‌ها عبارتند از:

۱- یکی از «إحداهما» در جای مناسب خود ترجمه نشده است. - که (در متن عربی وجود ندارد). - به فراوانی («كثيرة» قید نیست بلکه خبر است). - رنگین کمان (کلمات «إحداها» و «ظاهرة» در ترجمه فارسی لحاظ نشده است). - تنوع رنگ (اولاً جای موصوف با صفت عوض شده است، ثانیاً «ألوان» جمع است نه مفرد) - برخوردار می‌باشد (معادل أدق برای «تكوّن» نمی‌باشد).

۲- وضع ظاهری («ظاهرة» اصطلاحاً یعنی: پدیده).

۴- زیادی («كثيرة» خبر لانعت) - از خدا (در متن عربی وجود ندارد) - رنگین کمان («ظاهرة» در ترجمه فارسی لحاظ نشده است).

ترجمه‌ی لغت به لغت:

آیات الله (نشانه‌های خداوند) فی الطبیعه (در طبیعت) كثيرة (زیاد است) اح
دأها (یکی از آنها) ظاهرة قوس قزح (پدیده رنگین کمان است) و هی تتكوّن (و آن تشکیل می‌شود) من ألوان متنوّعه (از رنگ‌های مختلفی)

۶۱- گزینه‌ی ۲ پاسخ صحیح است. اشتباهات سایر گزینه‌ها عبارت است از:

۱- نكرة (ص: معرف بالاضافة) - ممنوع من الصرف (ص: منصرف) از موارد ممنوعات من الصرف نیست.

۳- مبنی علی الضم (ص: معرب)

۴- مزید ثلاثی (ص: مجرد ثلاثی)

۶۲- گزینه‌ی ۱ پاسخ صحیح است. اشتباهات سایر گزینه‌ها عبارتند از:

۲- للغائبة (ص: للمخاطب) - لازم (ص: معتد)

۳- مزید ثلاثی (ص: مجرد ثلاثی) - لازم (ص: معتد) ۴- مرفوع بالواو (ص: مرفوع تقدیراً)

۶۳- گزینه‌ی ۳ پاسخ صحیح است. اشتباهات سایر گزینه‌ها عبارتند از:

۱- لازم (ص: متعدّد) - فاعله ضمیر «هی» المستتر (ص: فاعله ضمیر «أنت» المستتر).

۲- تفعل (ص: تفعیل) - نائب فاعله ضمیر «هی» المستتر (ص: فاعله ضمیر «أنت» المستتر).

۴- مجرد ثلاثی (ص: مزید ثلاثی).

۶۴- گزینه‌ی ۱ پاسخ صحیح است. در امر للمخاطبین نون اعراب باید حذف شود، ص: ادعوا.

۶۵- گزینه‌ی ۴ پاسخ صحیح است. اشتباهات سایر گزینه‌ها عبارتند از:

۱- تو مال حرام نمی‌خوری و ابا داری از آن (ترجمه دقیق عبارت عربی نمی‌باشد). - نفست را (فعل «تعودت» در ترجمه لحاظ نشده) ۲- انجام (زائد است). - کار (اعمال: جمع لا مفرد) - ۳- ابا کردی (تابی: مضارع لا ماضی) - کردار (اعمال: جمع لا مفرد) - وادار کنی (معادل صحیح برای «تتعب» نیست).

۶۶- گزینه‌ی ۲ پاسخ صحیح است. اشتباهات سایر گزینه‌ها عبارتند از:

۱- با ورود (دخل: فعل: داخل شد) - درس (زائد است). - طبق معمول (قید برای بلند شدن است نه برای مهیا شدن) - درسمان (ضمیر «مان» زائد نشده) - آماده شدیم (توضیحات گزینه‌ی ۱) ۴- به احترام .... برخاستیم و معلم .... شد. (جای دو جمله با هم عوض شده و دقیق نمی‌باشد). ترجمه‌ی لغت به لغت درستی گزینه‌ی ۲ را بیان می‌کند: دَخَلَ الْمَعْلَمُ (معلم وارد شد). الصَّفِّ (در کلاس) فَقُمْنَا (پس برخواستیم) لِتَبْجِيلِهِ (برای بزرگداشت او) كَالْعَادَةِ (طبق عادت) وَ هَيَّأْنَا (آماده کردیم) أَنْفُسَنَا (خودمان را) لِلدَّرْسِ (برای درس)

۶۷- گزینه‌ی ۲ پاسخ صحیح است. تدعینه (تدعین: للمخاطبة با «ترجو: للمخاطب» قبل از آن مطابقتی ندارد).

۶۸- گزینه‌ی ۳ پاسخ صحیح است. «لَمْ يَتَّعَاوُنْ» مجزوم به سکون است. اما سایر گزینه‌ها: ۱) لا تَرْجُ (ص: تَرْجُ، زیرا با حذف «واو» انتهای فعل ضمه (ـُ) می‌گیرد). ۲) لا تَمْشِ (ص: لا تَمْشِ، زیرا با حذف حرف «ی» از انتهای فعل، باید کسره بیاید). ۴) لَمْ يَقْضِ (ص: لَمْ يَقْضِ، این فعل للغائبان بوده و مبنی است لذا نون آن حذف نمی‌شود).

۶۹- گزینه‌ی ۱ پاسخ صحیح است. جمله‌ی داده شده دارای اسلوب شرط است که ترجمه‌ی دقیق «هرکس» در متن ایجاد می‌شود.

۷۰- گزینه‌ی ۳ پاسخ صحیح است. «تَنَاجَى» فعل شرط بوده و باید مجزوم شود. جزم این فعل با حذف حرف عله صورت می‌گیرد. (ص: تَنَاجَى)

۷۱- گزینه‌ی ۴ پاسخ صحیح است. ۱) المسلمین (ص: المسلمون، فاعل و مرفوع بالواو) ۲) أباک (ص: أبیک، مضاف الیه و مجرور بالياء) ۳) أبوی (ص: أبوی، فاعل و مرفوع بالالف)

۷۲- گزینه‌ی ۲ پاسخ صحیح است. «نقوم» ← أجوف - «تشارک» ← صحیح. اما در سایر گزینه‌ها:

- ۱) أدعو (دعو) ← ناقص - يَغْفُو (غفو) ← ناقص
- ۳) يجب (وجب) ← مثال - تأتوا (أ ت ی) ← ناقص
- ۴) أنسى (نسی) ← ناقص - أخون (خون) ← أجوف

۷۳- گزینه‌ی ۴ پاسخ صحیح است. «يُوجِدُن» معتل مثال است از ریشه‌ی «وجد» که اعلالی ندارد.

- ۱) يَفْقُونَ ← وَقَفَ (بالحذف) - تَجِد ← وَجَدَ (بالحذف)
- ۲) تُبْتُ ← تَوَّبَ (بالحذف) - أَرْجُو ← رَجَوُ (بالاسكان)
- ۳) يُعْطُونَ ← عَطَى (بالحذف) - يَحْتَاجُونَ ← حَوَجَ (بالحذف)

۷۴- گزینه‌ی ۴ پاسخ صحیح است. ۱) الدِّين ... (به صیغه‌ی جمع آمده!) - لیس بیدهم (: نزد آنان نیست، در دستان آنها نیست!) - ۲) من رضین ... (به صیغه‌ی جمع آمده!) - سیفوتهم (مرجع ضمیر، غائبات است: سیفوتهن) - ۳) أَنْ رزقه من الله (: که روزی او از الله است!)

۷۵- گزینه‌ی ۴ پاسخ صحیح است.

۱- الطالب الناجع هو الذی ... («دانش‌آموزان ...»: صورت سؤال جمع است نه مفرد!)

۲- التلميذة الناجحة هي التي ... (توضیحات گزینه‌ی ۱)

۳- التي ... تسعين ... تغفلن ... (ص: اللاتي ... يسعين ... يغفلن)

۷۶- گزینه‌ی ۲ پاسخ صحیح است. ۱) عید بزرگ («أعياد كبيرة»: عیدهای بزرگی) - همه ساله («فی كل عام»: هر ساله) - خوشحالی آنها («يسرون»: شاد می‌شوند) - دیدار («إلى زيارة»: به دیدار) - آنان دیده می‌شود («يذهبون می‌روند») - با نرمی با یکدیگر روبه‌رو می‌شوند («يتصافحون بحفاوة»: با گرمی به یکدیگر دست می‌دهند.) - ۳) در هر سال (توضیحات گزینه‌ی ۱) - عید بزرگی (توضیحات گزینه‌ی ۱) - در این روز («فی تلك الايام»: در آن روزها) - ۴) در همه‌ی سالها (توضیحات گزینه‌ی ۱) - شادی برپا می‌شود (توضیحات گزینه‌ی ۱) از دیدار («إلى زيارة»: به دیدار) - بهره‌مند می‌شوند («يذهبون»: می‌روند) - و با نرمی با یکدیگر برخورد می‌کنند (توضیحات گزینه‌ی ۱).

۷۷- گزینه‌ی ۴ پاسخ صحیح است. «ينهن» اصل آن «ينهيون» از ماده‌ی «ن ه ی» که حرف عله یاء مثل هر فعل ناقص دیگری قبل از ضمیر فاعلی واو حذف شده است. اما ماده‌ی فعل در گزینه‌های دیگر عبارت است از: «تقم: ق و م، قُلن: ق و ل، تخفن: خ و ف، تدعون: د ع و، لاترجون: ر ج و»

۷۸- گزینه‌ی ۳ پاسخ صحیح است. افعال معتدل در گزینه‌ها: ۱) سأل - أرى بوده که حرف عله‌ی آن با آمدن «لم» افتاده است. ۲) لقيت - ودعوا - ۳) إرضى - أدعى - يعفوا - ۴) كان - نالوا

۷۹- گزینه‌ی ۱ پاسخ صحیح است. ۲) يتلى (باید مجهول باشد، ص: يتلى) - القرآن (ص: القرآن، نائب الفاعل) - ۳) يجول (ص: يجول، فعل مجرد ثلاثي: جال، يجول) - دار (ص: دار، علتی برای حذف تنوین نیست). ۴) يصول (ص: يصول، فعل مجرد ثلاثي: صال، يصول)

۸۰- گزینه‌ی ۱ پاسخ صحیح است. (هيا مادته «ه ی ا» می‌باشد بنابراین فعل أجوف است) اما در سه گزینه‌ی دیگر «تلت» (ت ل و)، «يرضيا» (ر ض ی)، «يشفي» (ش ف ی) همگی ناقص هستند.

۸۱- گزینه‌ی ۴ پاسخ صحیح است. ۱) تُشَفَّ (ش ف ی) ۲) نواجه (و ج ه) ۳) تحوّل (ح و ل)

۸۲- گزینه‌ی ۴ پاسخ صحیح است. توصین (ص: يوصين، زیرا للغائبات است) - دروسهم (ص: دروسهن: زیرا مرجع ضمیر «تلميذات» است)